

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 153/2019-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 1079/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 1079/2015 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je jej Okresný súd Nitra p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Nitra je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta Mgr. Vladimíra Šárnik, Rožňavská 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a s'ťažnostná argumentácia

[REDAKOVANÉ]

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „s'ťažovateľka“ alebo „oprávnená“), zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 1079/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ústavný súd ústavnú s'ťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 153/2019-14 z 24. apríla 2019 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie

veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 1079/2015.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vystupujúca v procesnom postavení oprávnenej v už uvedenom exekučnom konaní vymáhala od povinného povinnosť odovzdať jej kľúče od pivnice na základe vykonateľného exekučného titulu (uznesenie okresného súdu č. k. 19 C 232/2015-24 z 10. augusta 2015). V predmetnom exekučnom konaní podal povinný námietky proti ďalším trovám exekúcie. Prvé rozhodnutie o týchto námietkach povinného vydal okresný súd až po 2 rokoch a 7 mesiacoch od ich podania. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal povinný sťažnosť, o ktorej okresný súd rozhodol až po pol roku od jej podania a zároveň až po tom, čo sa sťažovateľka obrátila ústavnou sťažnosťou na ústavný súd.

4. Sťažovateľka sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € (v sume 1 000 € za každý rok trvania konania), čo odôvodnila celkovou dĺžkou rozhodovania okresného súdu o námietkach proti ďalším trovám exekúcie a tým, že jej správanie v konaní k priesťahom žiadnym spôsobom neprispelo.

5. Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 11Er/1079/2015 porušené bolo.

2. Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- €, ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu Nitra prikazuje v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 11Er/1079/2015 konať bez priesťahov.

4. Okresný súd Nitra je povinný nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia k rukám advokáta do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenia odporcu a replika sťažovateľky

6. Ústavný súd výzvou zo 14. mája 2019 vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Podpredsedníčka okresného súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 30. mája 2019 uznala, že v napadnutom konaní došlo k neodôvodneným priet'ahom, a aj to, že predmetná vec nebola právne a skutkovo náročná. Ako dôvod uviedla nadmerné zaťaženie súdu počtom prebiehajúcich exekučných konaní a tiež nedostatočné personálne obsadenie súdu. Zároveň v podaní doručenom ústavnému súdu 30. mája 2019 súhlasila s tým, aby ústavný súd v predmetnej veci upustil od ústneho pojednávania.

7. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd prípisom z 30. mája 2019 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby v prípade, ak by to považoval za potrebné, zaujal stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, ktoré mu v prílohe zaslal. Sťažovateľka sa v stanovenej lehote nevyjadrila.

8. Sťažovateľka súhlasila s upustením od ústneho pojednávania už vo svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Do 28. februára 2019 upravoval konanie pred ústavným súdom zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

13. Podľa § 246 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak nie je ďalej ustanovené inak, použije sa tento zákon aj na konania začaté do 28. februára 2019.

Podľa § 246 ods. 2 zákona o ústavnom súde právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

16. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

18. Prietáhy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, a taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tejto fakticity musí preto následne vyplynúť, že dôsledkom takého zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak, než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

19. Zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

20. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd), ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04).

21. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 1079/2015 pri rozhodovaní o námietkach proti ďalším trovám exekúcie došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.1 Právna a faktická zložitosť veci

23. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, za súčasť ktorého sa považuje aj povaha prerokúvanej veci, ústavný súd sa stotožňuje s vyjadrením podpredsedníčky okresného súdu, že v predmetnom exekučnom konaní pri rozhodovaní o námietkach povinného proti ďalším trovám exekúcie nešlo o skutkovo ani o právne zložitú vec. Predmetom rozhodovania bolo posúdenie účelnosti ďalších trov exekúcie, čo z právneho hľadiska nemožno považovať za zložitý aspekt rozhodovania, pričom rozhodovanie o trovách exekúcie je pre exekučné súdy bežná až rutinná časť ich agendy. Predmetnú vec nebolo možno považovať za zložitú ani zo skutkového hľadiska, pretože všetky podklady na rozhodnutie okresného súdu mal tento k dispozícii v súdnom, resp. exekučnom spise. Zložitosť veci preto ústavný súd v tomto prípade nemohol považovať za skutočnosť, ktorá by akoukoľvek mierou prispela k dĺžke napadnutého konania.

IV.2 Správanie účastníka konania

24. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu, konštatuje, že správanie sťažovateľky ako oprávnenej v napadnutom exekučnom konaní nemalo negatívny vplyv na dĺžku konania. V predmetnom exekučnom konaní pri rozhodovaní o námietkach povinného proti ďalším trovám exekúcie sťažovateľka iba žiadala okresný súd, aby postupoval bez prietáhov. Ako je z chronológie

úkonov (bod 25 tohto odôvodnenia) zrejme, v predmetnom konaní nemal vplyv na dĺžku konania ani postup súdneho exekútora alebo povinného v exekučnom konaní. Správanie strán v napadnutom konaní podľa ústavného súdu preto nevytváralo ani teoreticky prekážky pre (možný) plynulý postup okresného súdu.

IV.3 Postup okresného súdu v napadnutom konaní

25. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným prieťahom, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si na účely preskúmania postupu okresného súdu vyžiadal predmetný spis sp. zn. 11 Er 1079/2015, z ktorého zistil, že v časti exekučného konania týkajúceho sa rozhodovania okresného súdu o námietkach povinného proti ďalším trovám exekúcie vykonal okresný súd tieto úkony:

- Dňa 15. februára 2016 predložil súdny exekútor okresnému súdu námietky povinného proti upovedomeniu o ďalších trovách exekúcie.

- Dňa 13. marca 2016 súdny exekútor predložil okresnému súdu vyjadrenie oprávnenej k týmto námietkam povinného.

- Dňa 22. decembra 2016 okresný súd vyzval súdneho exekútora na predloženie upovedomenia o ďalších trovách exekúcie.

- Dňa 10. februára 2017 súdny exekútor predložil okresnému súdu požadované upovedomenie (výzva okresného súdu z 22. decembra 2016 bola súdnemu exekútorovi doručená až 9. februára 2017).

- Dňa 7. augusta 2018 sa sťažovateľka domáhala odstránenia nečinnosti okresného súdu aj sťažnosťou na prieťahy adresovanou predsedníčke okresného súdu. Predsedníčka okresného súdu na túto sťažnosť reagovala listom zo 14. augusta 2018, v ktorom uviedla, že k narušeniu plynulosti pri rozhodovaní došlo v dôsledku vysokej zaťaženia a nedostatočného personálneho obsadenia okresného súdu

- Dňa 10. augusta 2018 okresný súd vyzval súdneho exekútora na predloženie exekučného spisu.

- Dňa 27. augusta 2018 súdny exekútor predložil okresnému súdu vyžiadany exekučný spis.

- Dňa 4. septembra 2018 vydal okresný súd (vyšší súdny úradník, pozn.) uznesenie, ktorým zamietol námietky povinného proti ďalším trovám exekúcie.

- Dňa 2. októbra 2018 podal povinný sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zo 4. septembra 2018.

- Dňa 12. októbra 2018 okresný súd zaslal sťažnosť povinného oprávnenej a súdnemu exekútorovi na vyjadrenie.

- Dňa 13. októbra 2018 oprávnená doručila okresnému súdu svoje vyjadrenie k sťažnosti povinného.

- Dňa 28. marca 2019 okresný súd (sudkyňa, pozn.) uznesením zamietol sťažnosť povinného proti uzneseniu okresného súdu zo 4. septembra 2018. Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

26. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania vyplýva, že došlo k trom výrazným obdobiam neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (obdobie od 11. marca 2016 do 22. decembra 2016 v trvaní 10 mesiacov, obdobie od 10. februára 2017 do 10. augusta 2018 v trvaní 18 mesiacov a obdobie od 13. októbra 2018 do 28. marca 2019 v trvaní 5 mesiacov), keď okresný súd nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty strán v rámci rozhodovania o námietkach povinného proti ďalším trovám exekúcie. V napadnutom konaní teda došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu v celkovej dĺžke 33 mesiacov, čo možno v kontexte danej veci považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd poukazuje aj na zjavne neefektívny postup okresného súdu, keď po predložení samotných námietok a doručení vyjadrenia sťažovateľky k týmto námietkam nekonal 10 mesiacov a následne si od súdneho exekútora vyžiadal upovedomenie o ďalších trovách exekúcie. Po tom, čo mu súdny exekútor promptne predložil požadované doklady, nekonal ďalších 18 mesiacov, po uplynutí ktorých (a po sťažnosti sťažovateľky na prieťahy v konaní adresovanej predsedníčke súdu, pozn.) si od exekútora vyžiadal tentoraz celý exekučný spis.

27. Vo vzťahu k tvrdeniu podpredsedníčky okresného súdu, ktorá poukazovala na vysoký nápad v agende exekučných vecí a nevyhovujúcu personálnu situáciu na exekučnom oddelení okresného súdu, ústavný súd uvádza, že systémové nedostatky

v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu strán v súdnom (exekučnom) konaní. Taktiež mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03), resp. preťaženosťou príslušných súdnych oddelení.

V.

Záver

V.1 K bodu 1 výrokovej časti nálezu

28. Na základe posúdenia uvedených skutočností (bod IV tohto odôvodnenia) ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 1079/2015 porušené boli (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.2 K bodu 2 výrokovej časti nálezu

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

31. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznať finančné

zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

32. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €. Ústavný súd považoval sťažovateľkou uplatnenú sumu za neprimeranú, pretože v predmetnom exekučnom konaní došlo k vymoženiu exekučným titulom uloženej povinnosti a priesťahy sa týkali iba následného rozhodovania súdu o ďalších trovách exekúcie. Toto rozhodovanie celkom zjavne nemalo taký dopad na právnu istotu sťažovateľky, resp. jej právne postavenie, keďže význam rozhodnutia o trovách konania je v tomto aspekte rádovo nižší. Sťažovateľkou uplatňovaná suma vo výške 1 000 € za každý rok trvania konania by preto bola relevantná iba vo vzťahu k priesťahom, ktoré mohli nastať v rámci rozhodovania, ktoré by mohlo relevantnejším spôsobom ovplyvniť jej právne postavenie, a tým aj odstrániť stav právnej neistoty, v ktorom sa mohla nachádzať. Rozhodovanie o trovách konania podľa názoru ústavného súdu nedosahuje takúto dôležitosť. Ústavný súd ale prihliadol na skutočnosť, že aj v napadnutom konaní došlo očividne k neefektívnej činnosti a neodôvodneným priesťahom zo strany okresného súdu a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 500 € (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.3 K bodu 3 výrokovej časti nálezu

34. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

34.1 Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

35. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnym zástupcom. Sťažovateľka si uplatnila túto náhradu trov konania v samotnej ústavnej sťažnosti vo výške 415,54 €, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti).

36. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky náhradu trov konania v sume 415,54 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2019 v sume 9,80 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčet vo výške 346,26 € bol navýšený o daň z pridanej hodnoty so sadzbou 20 % (vo výške 69,25 €), pretože sťažovateľka k svojej ústavnej sťažnosti pripojila osvedčenie jej právneho zástupcu o registrácii pre daň z pridanej hodnoty. Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke ako náhradu trov právneho zastúpenia, preto predstavovala výšku 415,51 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

37. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

V.4 K bodu 4 výrokovej časti nálezu

38. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

39. Ústavný súd poukazuje na to, že podľa prehľadu úkonov v napadnutom konaní bolo už 28. marca 2019 okresným súdom právoplatne rozhodnuté o námietkach povinného proti ďalším trovám exekúcie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovел ústavnej sťažnosti v tej časti, v ktorej sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov (bod 4 výroku tohto nálezu), pretože takýto príkaz uložený okresnému súdu v aktuálnej procesnej situácii nemá žiadne opodstatnenie.

VI.

40. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2019